

Tulevaisuus on kiertotalouden muotoinen – tunnista yrityksesi mahdollisuudet ja aloita oma kiertotalousmatkasi

16.2.2023

Vain harva on voinut enää välttyä törmäämästä termiin kiertotalous, sillä köyhtyvän luonnon ja lämpenevän ilmaston kyljessä on tästä aiheesta tullut viimeisimpien vuosien aikana polttavan kuuma – eikä lainkaan suotta. Suosiolle on löydettävissä hyvin painavat perusteet, sillä tähän pieneen sanaan kiteytyy keskeisin ratkaisu ihmiskuntaa ja sen olemassaoloa uhkaavaan kriisiin. Tämän kriisin, jota planetaariseksi kolmoiskriisiksikin kutsutaan, kolme ulottuvuutta ovat ilmastonmuutos, luontokato ja kasvavat saaste- ja jätemäärät. Nämä kolme ilmiötä ovat puiden juuriverkostojen tapaan hyvin tiiviisti toisiinsa kietoutuneita ja voimistavat toinen toistensa ikäviä ja usein myös hyvin arvaamattomia ja kauaskantoisia vaikutuksia. Kansainvälisen luontopaneelin IPBES:in mukaan näiden kriisien torjuminen erillä toisistaan on sula mahdottomuus, mistä johtuen toimet näiden kriisien ratkaisemiseksi on yhdistettävä.

Kiertotalous keino vastata kriisin eri ulottuvuuksiin – samanaikaisesti

No miten kiertotalous sitten tähän kaikkeen liittyy? Palataanpa vielä planetaarisen kolmoiskriisiin, jonka juurisyynä on yksinkertaisesti se, että kulutamme luonnonvaroja planeettamme kantokyvyn näkökulmasta kestämättömästi. Tämä ylikulutus puolestaan on seurausta niin merkittävästä väestönkasvusta ja sen myötä

kasvaneesta kulutuksesta kuin teollisen vallankumouksen seurauksena parantuneesta tehokkuudestakin, mutta ennen kaikkea se on seurausta siitä, että olemme käyttäneet raaka-aineita ja materiaaleja hyvin tuhlailevasti ja tehottomasti. Vallalla on ollut valmista, käytä ja hävitä -mentaliteetti, jossa tavaroita on valmistettu valtavia määriä, pääasiallisesti fossiilisten polttoaineiden vahvalla myötävaikutuksella. Valmistetut tuotteet ovat hyvin lyhytikäisiä – jopa kertakäyttöisiä, minkä lisäksi monia tuotteita käytetään hyvin harvoin. Käytön jälkeen tuotteiden kurja kohtalo on ollut tulla pois heitetyiksi. Valtavasti tavaroihin ja materiaaleihin kiinnittynyttä arvoa on näin ollen hukattu joko jätteinä tai savuna ilmaan. Tällä samaisella tiellä jatkaminen ei ole enää mahdollista, mikäli mielimme säilyttää arvokkaan – ja ainoan – planeettamme elinkelpoisena. Ja tässä vaiheessa mukaan astuu kiertotalous – se on nimittäin keino vastata samanaikaisesti tämä kriisin kaikkiin ulottuvuuksiin.

Tie kohti kiertotaloutta on avattu: EU:ssa julkaistiin jo vuonna 2015 ensimmäinen kiertotalouden toimintasuunnitelma lukuisine toimenpiteineen ja lainsäädäntöaloitteineen, ja Suomessa valtioneuvosto teki keväällä 2021 periaatepäätöksen kiertotalouden strategisesta ohjelmasta, jonka tavoitteena on vuoteen 2035 mennessä siirtyä hiilineutraaliin kiertotalouteen. Vaikka yhteinen suuntamme on asetettu kohti kiertotaloutta ja aihe on puhututtanut paljon niin alueellisella, kansallisella kuin kansainväliselläkin tasolla, on ymmärrys kiertotalouden ydinajatuksesta jäänyt kuitenkin monelta saavuttamatta. Moni tulkitsee kiertotalouden olevan yhtä kuin kierrätys, tai yhtä kuin kierrätystalous, vaikka kierrätys on itseasiassa hyvin pieni osa koko kiertotaloutta. Kiertotaloudessa pyrkimyksenä on eri keinoin hyödyntää jo käytössä (=kierrossa) olevia tuotteita ja materiaaleja mahdollisimman usein ja mahdollisimman pitkään, ja hyvin oleellista on säilyttää materiaalien jalostusarvo mahdollisimman korkeana. Jos esimerkiksi puusta valmistettu tuote on tullut käyttäjällä tiensä päähän, olisi kiertotalouden vinkkelistä katsoen toivottavin ratkaisu, että toinen käyttäjä voisi käyttää tuotetta uudelleen sellaisenaan. Mikäli tuote kuitenkin vaatii käsittelyä ennen uudelleenkäyttöä, voidaan se korjata, kunnostaa tai vaihtoehtoisesti myös uudelleenvalmistaa. Vasta näiden keinojen jälkeen on vuorossa kierrätys, ja aivan viimeisenä vaihtoehtona on tuotteiden ja materiaalien hyödyntäminen energiana. Kiertotalousosaamista onkin tärkeää vahvistaa, sillä määränpäähän pääseminen on melko haasteellista vailla ymmärrystä siitä, miten meidän tulisi tätä matkaa kohti kiertotaloutta tehdä.

Ota selvää, miltä yrityksesi tulevaisuus voisi näyttää kiertotalouslinssin läpi katsottuna

Miten sitten yritys voi tehdä kiertotaloudella bisnestä? Keinot ovat hyvin moninaiset, ja osa keinoista on vasta muotoutumassa – tai vielä ajatuksen siemeninä tulevaisuuden tekijöiden aivokuorten syövereissä. Nykyisellään ajatellaan, että kiertotalous voi olla liiketoiminnan perustana viidellä eri tavalla; viiden kiertotalouden liiketoimintamallin kautta. Nämä mallit pitävät sisällään kestävien ja kiertävien raaka-aineiden käyttöä, tuotteiden elinkaarten pidentämistä, resurssien talteenottoa, jakamisalustojen hyödyntämistä sekä tuotteiden myymistä palveluna – monipuolisesti sekä tutumpia että tuntemattomampia ratkaisuja, jotka luovat perustan kiertotalouden mukaiselle toiminnalle.

Jotta yritykset voisivat tutustua tarkemmin kiertotalouteen ja pohtia sen mahdollisuuksia omassa liiketoiminnassasi, on SeAMKin toteuttamassa GreenGrow-hankkeessa rakennettu pk-yrityksille työkalu, joka

tarjoaa kiertotalouslinssin oman toiminnan tarkasteluun. Työkalun avulla yritys pääsee käsitykseen siitä mitä kiertotalous oikeasti onkaan, ja pohtimaan mitä se voisi tarkoittaa nimenomaisesi oman liiketoiminnan näkökulmasta katsottuna. Työkalu antaa kattavasti tietoa erilaisista kiertotalouden mahdollisuuksista, joista potentiaalisimmiksi tunnistettujen kohdalla lähdetään konkretisoimaan ensimmäisiä askeleita, joilla yritys voi aloittaa oman matkansa kohti kiertotaloutta.

Koska tulevaisuus on kiertotalouden mukainen, aloita oma kiertotalousmatkasi pikimmiten ja lähde rakentamaan tulevaisuuskestävää liiketoimintaa. Työkalu matkan aloittamisen tueksi löytyy täältä: https://lehti.app-staging.seamk.hion.dev/app/uploads/2023/02/b8007d5f-kiertotaloudella-kestavampaa-liiketoimintaa-aloita-oma-kiertotalousmatkasi_greengrow.pdf*Työkalu on toteutettu GreenGrow – pk-yrityksen vihreän ja inklusiivisen kasvun tukeminen Etelä-Pohjanmaalla -hankkeessa, jota rahoitetaan REACT-EU-välineen määrärahoista osana Euroopan unionin COVID-19-pandemian johdosta toteuttamia toimia. Rahoitus on saatu Etelä-Pohjanmaan liiton kautta.*

SeAMK tarjoaa paljon tukea yrityksille oman kiertotalousosaamisen ja kestävän liiketoiminnan kehittämiseen – ota siis rohkeasti yhteyttä, ja pohditaan yhdessä yrityksellenne sopivin vaihtoehto. Käy myös tutustumassa vastajulkaistuun kiertotalouden osaamisalusta Riiheen, joka on täynnä tietoa kiertotalousmatkasi tueksi. Riiheen pääset täältä: https://riihi.app-staging.seamk.hion.dev

Mikäli voimme olla tavalla tai toisella avuksi, ota yhteyttä!

Laura Könönen
asiantuntija TKI
SeAMK
laura.kononen@app-staging.seamk.hion.dev

Sanna Joensuu-Salo
tutkijayliopettaja
GreenGrow-hankkeen projektipäällikkö
sanna.joensuu-salo@app-staging.seamk.hion.dev

KIERTOTALOUDEN RATKAISUILLA KESTÄVÄMPÄÄ LIIKETOIMINTAA

TUNNISTA MAHDOLLISUUDET JA ALOITA OMA KIERTOTALOUSMATKASI

GreenGrow

SeAMK
SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa EU:lta 2014–2020

Hanke rahoitetaan REACT-EU-välineen määrärahoista osana Euroopan unionin COVID-19-pandemian johdosta toteuttamia toimia.

ETELÄ-POHJANMAAN
liitto